

Innhold (klikk på sidetallet, så kommer du dit direkte ...)

Viktige tidsfrister	1
<i>Frister for prosjektsøknader</i>	1
Siste nytt	2
<i>UiB ønsker å beholde Bergen museum</i>	2
<i>Forskningsdagene: kunnskapsfest lørdag 23. september</i>	2
<i>Forskningsavdelingens nye web side</i>	2
<i>Ny avdeling i Forskningsrådet: Økt fokus på globale utfordringer</i>	2
<i>Sjekk ut øglefunnet på Svalbard</i>	2
Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter	3
<i>Store muligheter for BIO i People-delen av EUs 7. rammeprogram</i>	3
<i>Research Institute for Symbolic Computation (RISC)</i>	3
Avsluttende mastergradseksamen	3
<i>Marianne Petersen: effekter av produsert vann på torskens avkom</i>	3
<i>Vera Rønningen: overlevelse av sporer og sporofytter av sukkertare ved 18-22°</i>	3
<i>Rebecca Anne Vickrey: integreringsutfordringer i EUs nye vanndirektiv</i>	4
Info fra studieseksjonen	4
<i>Utdanningsmelding for Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet 2005</i>	4
Nye medarbeidere	4
<i>Postdoktor Christiane Todt</i>	4
<i>Universitetsstipendiat Jon Magerøy</i>	4
Gjesteforelesninger, seminarer, konferanser og kurs	5
<i>MAREANO-brukerkonferanse</i>	5
<i>Internasjonale forskerkurs og konferanser innen havbruk, fiskehelse og sjømat</i>	5
<i>Training School in Symbolic Computation</i>	5
Nye artikler	5
<i>John-Arvid Grytnes: høydevariasjon i artsrikdom for planter i Borneo</i>	5
<i>Kuninori Watanabe og halve Fiskesykdomsgruppen: virus-lignende partikler i fiskebetennelser</i>	6
<i>Lars Helge Stien: sammenligning av metoder for å måle dødsstivhet i laksemuskel</i>	6

Viktige tidsfrister

Frister for prosjektsøknader

Mer info om følgende utlysninger og mange flere (inkl. løpende, dvs. uten frister) finner du [her](#)

Husk BIOs interne frister 1 uke i forveien (gjelder ikke mindre bevilgninger som legater og fonds)

25. sep	UiBs Gjesteforskerprogram	10. okt	- UiB: FP7-posisjonering
30. sep	- OECD mobilitet	12. okt	- Forskningsrådet: YFF, BILAT, SOUTH AFRICA, HAVBRUK (BIP), Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA)
	- EØS Ungarn	15. okt	Food safety (ERANET)
1. okt:	- NMA: organisering av forskerkurs	23. okt	Nordic CoE in Food, Nutrition and Health
	- Stipender til studier eller forskning i Finland, Israel, Nederland, Polen, Russland, Sveits, eller Tyskland	26. okt	- EØS: Tsjekkia
2. okt.	- ESF: støtte til org. av konferanser 2008	31. okt	Forskningsrådet: Areal- og naturbasert utvikling (BIP)

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon:	E-post:	Jarl Giske:
Postboks 7800	Bioblokken, 3. etg.	+47 55 58 44 00	post@bio.uib.no	Tlf 84403
N-5020 Bergen	Høyteknologisenteret	Telefaks:	Internett:	Mob 9920 5975
Norge	i Bergen.	+47 55 58 44 50	http://www.bio.uib.no	
	Thormøhlensgate 55			

Siste nytt

UiB ønsker å beholde Bergen museum

UiB ønsker ikke å drive Bergen Museum som randsonевirkosomhet, slik Rogan-utvalgets flertall har foreslått. Dette vil fremgå av høringsuttalelsen som nå utarbeides på mandat fra universitetsstyret. Se oppslag [På Høyden](#)

Forskningsdagene: kunnskapsfest lørdag 23. september

Forskningsdagene i Bergen foregår denne helga. Institutt for biologi deltar i år med et skoleprosjekt som **Runar Thyrhaug** er ansvarlig for.

Forskningsdagene har to hovedarrangement: Skoledag fredag 22. september med inviterte skoleklasser og Kunnskapsfest lørdag 23. september, som er åpen for alle. Her er en link til nettsidene med program: www.hib.no/forskningsdagene

Hilsen Monika Sandnesmo, Medierådgiver, Formidlingsavdelingen, Tlf. 55589170 / 95743195

Forskningsavdelingens nye web side

Melding fra [Astrid Bårgard](#) på Forskningsavdelingen:

Forskningsavdelinga har lagt ut nye websider: <http://www.uib.no/fa>

Desse har to funksjonar

- ein eksternt for å fortelje litt om UiBs aktivitetar (mht til det FA har ansvar for),
- ein intern som ein berre får tilgang til via UiBs IT-system.

Sidene er primært skrivne på engelsk fordi internasjonalt samarbeid er gjennomgåande for heile vårt arbeid. Vi ynskjer å nå ut til så mange som mogeleg både eksternt og internt, også våre nyttilsette utanlandske forskarar. Her får de informasjon om vår stab, den funksjon FA har ved UiB samt den rådgivning og dei tjenester vi yter. Her ligg det også link til mange viktige finansieringskjelder både nasjonalt og internasjonalt. Spesielt vil vi flagge viktige generelle utlysingar (Important calls) som gjeld heile UiB slik som

-NFR: YFF, STORFORSK, FORSKER-UTDANNING, etc

- EU: FP7

Ny avdeling i Forskningsrådet: Økt fokus på globale utfordringer

Forskningsrådet har besluttet å etablere en ny avdeling, Avdeling for globale utfordringer. Målet er å øke oppmerksomheten omkring viktige utfordringer fra den internasjonale arena.

- Utviklingen i andre deler av verden og innenfor internasjonale strukturer betyr stadig mer for samfunnssektorer og næringer i Norge. Nordmenn flest berøres stadig mer direkte av globale endringer. Dette fører til et behov for et styrket kunnskapsgrunnlag omkring globale utviklingsprosesser, sier divisjonsdirektør i Forskningsrådet **Anne Kjersti Fahlvik**.

Nytilsatt avdelingsdirektør, **Jesper W. Simonsen**, er opptatt av å videreføre tette koblinger til miljøforskningen og viser til at koblinger til helse er godt ivaretatt gjennom det nye GlobVac-programmet. [Les mer her...](#)

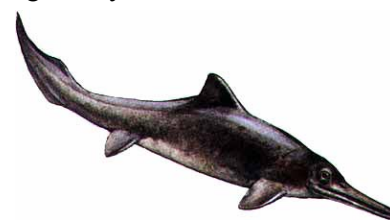

Sjekk ut øglefunnet på Svalbard

Fiskeøglen som nylig ble gravd fram på Svalbard, er det største fossilet av et reptil som noensinne er funnet der.

Geolog Dierk Blomeier ved Norsk Polarinstitut og kolleger ved Universitet Tübingen i Tyskland gravde i nylig fram et cirka 240 millioner år gammelt fossilt skjelett av en diger fiskeøggle på Svalbard.

Fossilet antas å være rundt 10 meter langt. Dermed står forskerne overfor det klart lengste, og dessuten det best bevarte, fossilet innen fiskeøggleordenen Ichthyosauria som noen gang er påvist på Svalbard. Øglen tilhørte sannsynligvis slekten *Merriamosaurus*, men den er mye større enn andre slike eksemplarer som tidligere er beskrevet i litteraturen. Les oppslaget i forskning.no og i [Aftenposten](#).

Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter

Store muligheter for BIO i People-delen av EUs 7. rammeprogram

Av Jan Petter Myklebust, Internasjonalt kontor

Institutt for biologi har hatt en enestående posisjon i Norge de ti siste årene som kanskje ikke alle er klar over. Når det gjelder mottak av post-doc kandidater og PhD-kandidater i Bergen med stipend fra EUs mobilitetsprogrammer i rammeprogrammene for forskning, er det få fagmiljø i Norge som kan måle seg med det Institutt for biologi og de tidligere underavdelingene har fått til.

UiB har mottatt mer enn 500 yngre forskere med mobilitetsstipend fra EUs rammeprogram for forskning i perioden 1995-2005. Svært mange av disse har besøkt de fagmiljø som nå er gruppert sammen under Institutt for biologi.

Institutt for fiskeri og marinbiologi var et av de fire første fagmiljø i Norge som fikk kontrakt i EUs "large-scale-facility" med infrastruktur-prosjektet "Marine Pelagic Food Chain" sammen med Havforskningsinstituttet. Siden den første kontrakten i 1995 har dette fagmiljøet fått fornyet kontrakten hele fire ganger, der det samlet sett er tatt imot flere enn 100 yngre forskere i Bergen i tiårsperioden 1995-2005 fra et stort antall samarbeidsuniversitet i Europa. Dette har kostet en stor innsats av mange fagmiljø ved Institutt for biologi. Clelia Booman har vært en drivende koordinator i dette arbeidet.

Jan Petter Myklebust har laget et sammendrag av nyhetene i People-programmet, spesielt for BIO-INFOs mange lesere. Tusen takk, Jan Petter! I tillegg til denne rosende innledningen har han mange gode poenger som forskergruppene bør studere nøye for å komme i rask inngrep med de nye mulighetene som kommer fra 2007. [Les hele dokumentet her](#).

Forskningsavdelingen har nå mottatt [utkast til arbeidsprogram for PEOPLE](#). Søknadsfrist kan bli i februar 2007.

Research Institute for Symbolic Computation (RISC)

RISC, a research institute at the Johannes Kepler University of Linz, Austria, offers opportunities to researchers to obtain access to its infrastructure and facilities. Access is free of charge and is provided through the project SCIENCE (EU, FP6, Access to Research Infrastructures)

RISC offers free access to the infrastructure, facilities, and expertise of a world-leading center in symbolic computation. Scientific, technical, administrative, and logistic support, including travel and living expenses.

This is an opportunity for students and Researchers from various fields of sciences who use or would like to use symbolic computation in their work.

More info: <http://www.risc.uni-linz.ac.at/projects/science/access/>

Se også First Training School In Symbolic Computation under "Gjesterforelesninger... og kurs" lenger ned

Avsluttende mastergradseksamen

Marianne Petersen: effekter av produsert vann på torskens avkom

Marianne Petersen holder mandag 25. september avsluttende presentasjon av sin mastergradsoppgave i Havbruksbiologi.

Tittel på oppgaven: The effects of exposure of Atlantic cod spawners to alkylphenols and Produced Water on the survival characteristics of their offspring

Veileder: Audrey Geffen

Sensor: Petter Fossum, Bisitter: Sindre Grotmol

Tid: 25. september, 11:15 Sted: Stort auditorium, 2. etasje, datablokken, Høyteknologisenteret

Alle interesserte velkommen!

Vera Rønningen: overlevelse av sporer og sporofytter av sukkertare ved 18-22°

Vera Rønningen holder torsdag 28. september avsluttende presentasjon av sin mastergradsoppgave i Marin biologi.

Tittel på oppgaven: The survival and viability of *Saccharina latissima* [(L.) Lane, Mayes, Druehl et Saunders] spores and microscopic sporophytes in temperatures of 18-22° C

Veileder: Kjersti Sjøtun, Sensor: Frithjof Moy, NIVA
Tid: 12.15, seminarrom 329C1, Sted: Høyteknologisnetert, 3. etasje, biblokken
Alle interesserte velkommen!

Rebecca Anne Vickrey: integreringsutfordringer i EUs nye vanddirektiv

Rebecca Anne Vickrey holder torsdag 28. september avsluttende presentasjon av sin mastergradsoppgave i Water Resources and Coastal Zone Management
Tittel på oppgaven: Challenges of Integration in the European Union Water Framework Directive
Veileder: Roger Benett
Sensor: Bernt Aarset (NHH/SNF). Bisitter: Rune Rosland
Tid: 12:15 Sted: Stort Auditorium 1080, Stein Rokkans hus, Nygårdsgaten 5
Alle interesserte velkommen!

Info fra studieseksjonen

Utdanningsmelding for Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet 2005

Fakultetets utdanningsmelding ble behandlet i studiestyret forleden (sak 18/06), og her er det mye interessant lesing. Hele dokumentet kan leses her: [Utdanningsmelding2005_06.pdf](#)

Nye medarbeidere

Postdoktor Christiane Todt

is especially interested in the phylogeny and taxonomy of invertebrates with special focus on the aplacophoran mollusks (Solenogastres or Neomeniomorpha and Caudofoveata or Chaetodermomorpha) and the acol turbellarians (Acoela, Acoelomorpha). Her work has been mainly based on morphological characters studied by means of light, electron, and confocal laser scanning microscopy.

Her diploma thesis at the University of Vienna (Austria) under the title “New Solenogastres (Mollusca) from the Moçambique Channel” (supervisor Luitfried von Salvini-Plawen) resulted in the description of five new species of solenogaster mollusks. Her PhD-thesis (supervisor Luitfried von Salvini-Plawen) at the University of Vienna (Austria) focused on the digestive tract of Solenogastres, comparing the morphology, ultrastructure and histochemistry of digestive tract glands and epithelia in several species. Of special interest thereby were the lateroventral foregut glands, which are important for solenogaster taxonomy, and the intracellular digestive cycle of the midgut cells. In a short project funded by an Austrian Theodor Körner grant she investigated the development, ultrastructure, and chemical composition of the radula in Solenogastres.

In a postdoctoral project in the working group of Seth Tyler at the University of Maine (Orono, ME, USA) she investigated, the ultrastructure and muscular equipment of pharynges in the Acoela (Acoelomorpha). The goal of this study was to evaluate the importance of pharynx features for the phylogeny of this group of small, aquatic (predominantly marine), soft-bodied worms.

Her four years of postdoctoral fellowship at the University of Bergen in the working group Marine Biodiversity (group leader Christoffer Schander) are dedicated to the aplacophoran mollusks which abundantly inhabit the Norwegian fjords. Thereby, histological, ultrastructural, and immunocytochemical, as well as molecular techniques will be used. Comparative investigations will focus on the morphology of the nervous system, the excretory system, sperm structure, and the midgut. Mitochondrial genes and genes coding for ribosomal proteins will be used to study phylogenetic relationships. Collaborations with colleagues at the Universities of Copenhagen (Denmark), Vienna (Austria) and Mainz (Germany) are planned.

Universitetsstipendiat Jon Magerøy

er tilknyttet forskergruppen Akvatisk atferdsøkologi. Magerøy har mastergrad i biologi – biodiversitet, evolusjon og økologi fra BIO. Han skal jobbe med

elvemuslingen *Margaritifera margaritifera* som er parasitt på laks og ørret. I løpet av stipendiatperioden skal han studere hvordan forholdet mellom parasitt og vert påvirker livshistorie og atferd hos alle tre artene.

Gjesteforelesninger, seminarer, konferanser og kurs

MAREANO-brukerkonferanse

MAREANO-programmet er et samarbeid mellom en rekke institusjoner, der formålet er å fremskaffe og formidle kunnskap om norske kyst- og havområder til forvaltning, industri og forskning.

Åpningsforedraget holdes av fiskeri- og kystminister Helga Pedersen. I tillegg til orientering om MAREANO og foreløpige resultater etter årets aktiviteter, vil inviterte talere fra næring, forvaltning, forskningsråd og miljøvern presentere sine krav og forventinger til programmet.

I en utvidet lunsjpause vil digitale og analoge MAREANO-produkter bli demonstrert, og det vil bli anledning til dialog og tilbakemeldinger.

3. oktober 2006 kl. 10.00-16.00 Grand Hotel, Oslo. Påmelding innen 26. Sept. Deltakeravgift: kr. 300
For mer informasjon om MAREANO, samt program og påmeldingsskjema se: <http://www.mareano.no>

Internasjonale forskerkurs og konferanser innen havbruk, fiskehelse og sjømat

[AquaTT](#) is a European network consisting of universities, students, producers and industry members involved in the aquaculture sector.

Among other services, AquaTT provides information on international PhD courses, conferences and job opportunities ([click here](#)). You may also get this information by [subscribing to AquaTT's newsletter](#)

Training School in Symbolic Computation

Research Institute for Symbolic Computation, Johannes Kepler University of Linz, organizes the the First Training School in Symbolic Computation in February 5-18, 2007 in the Castle of Hagenberg, Austria.

The school will give an introduction to the field of symbolic computation and provide training in selected symbolic computation software and techniques for students and researchers (mathematicians, physicists, chemists, biologists, engineers, computer scientists, economists, linguists, etc.) who would like to use symbolic computation in their work.

November 20, 2006: Deadline for applications for grants to attend the School.

December 11, 2006: Deadline for registration.

More info: <http://www.risc.uni-linz.ac.at/projects/science/school>

Nye artikler

John-Arvid Grytnes: høydevariasjon i artsrikdom for planter i Borneo

[Grytnes JA](#) & JH Beaman 2006. Elevational species richness patterns for vascular plants on Mount Kinabalu, Borneo. *Journal of Biogeography* 33: 1838–1849

ABSTRACT

Aim We quantify the elevational patterns of species richness for all vascular plants and some functional and taxonomic groups on a regional scale on a tropical mountain and discuss some possible causes for the observed patterns.

Location Mount Kinabalu, Sabah, Borneo.

Methods A data base containing elevational information on more than 28,000 specimens was analysed for vascular plant distribution, taking into account sampling effort. The total species richness pattern was estimated per 300-m elevational interval by rarefaction analyses. The same methods were also applied to quantify species richness patterns of trees, epiphytes, and ferns.

Results Total species richness has a humped relationship with elevation, and a maximum species richness in the interval between 900 and 1200 m. For ferns and epiphytes the maximum species

richness is found at slightly higher elevations, whereas tree species did not have a statistically significant peak in richness above the lowest interval analysed.

Main conclusions For the first time a rigorous estimate of an elevational pattern in species richness of the whole vascular plant flora of a tropical mountain has been quantified. The pattern observed depends on the group studied. We discuss the differences between the groups and compare the results with previous studies of elevational patterns of species richness from other tropical areas. We also discuss the methods used to quantify the richness pattern and conclude that rarefaction gives an appropriate estimate of the species richness pattern.

Kuninori Watanabe og halve Fiskesykdomsgruppen: virus-lignende partikler i fiskebetennelser

[Watanabe K](#), [Karlsen M](#), Devold M, Isdal E, Litlabø A & [Nylund A](#) 2006. Virus-like particles associated with heart and skeletal muscle inflammation (HSMI). DISEASES OF AQUATIC ORGANISMS 70: 183-192

Abstract: The first cases of heart and skeletal muscle inflammation (HSMI), in Atlantic salmon *Salmo salar* were registered in 1999 in the Hitra/Frøya area of Norway. The disease has since spread south to Rogaland, i.e. the southernmost county with salmon farming in Norway. The disease outbreaks usually start 5 to 9 mo after release into seawater but may occur as early as 2 wk after sea release. The present study focuses on possible pathogens associated with HSMI. It was not possible to find any parasites or bacteria that could explain HSMI, and none of the well-known viruses (infectious salmon anaemia virus, Norwegian salmonid alphavirus, infectious pancreatic necrosis virus, Atlantic salmonid paramyxovirus) were consistently present. Use of transmission electron microscopy showed the presence of epitheliocystis agent in 3 of 4 farms included in this study, and several virus-like particles. Type I and Type II virus particles, previously described for salmon suffering from haemorrhagic smolt syndrome (HSS), and erythrocytic inclusion body syndrome (EIBS) virus were consistently present in salmon suffering from HSMI in all 4 farms included in this study. The 2 HSS viruses (Type I and Type II) were also cultured in Atlantic salmon kidney (ASK) cells from salmon suffering from HSMI. However, a causal relationship between the observed virus particles and HSMI remains to be demonstrated

Lars Helge Stien: sammenligning av metoder for å måle dødsstivhet i laksemuskel

Kiessling A, LH Stien, Ø Torslett, J Suontama and E Slinde 2006. Effect of pre- and post-mortem temperature on rigor in Atlantic salmon muscle as measured by four different techniques. Aquaculture 259: 390-402

Abstract: The effects of ante- and post-mortem temperature regimes on the timing and strength of the rigor process in muscle of Atlantic salmon (*Salmo salar*) were measured by four frequently used methods for assessment of rigor. The methods were isometric tension (IT, Newton) in excised muscle strips measured by a Rigotech® meat analyzer, whole fillet contraction (WFC, percentage shrinkage) by automatic image analysis, changes in muscle hardness (*H*, Newton) by compression with a spherical probe and stiffness (*S*, percentage of full bend) measured by tail bending (also known as "Rigor index"). The fish were moved into experimental temperature tanks 10 days prior to slaughter. The temperature was either kept constant at 4 or 12 °C, or changed from 12 to 4 °C 2 h before slaughter. Storage (post-mortem) temperature was set to 4, 12 or 20 °C. Maximum IT, *H* and *S* decreased in response to higher storage temperature ($p < 0.0001$), while WFC increased ($p < 0.0001$). The occurrence in time of maximum value differed between methods, with chronological succession; IT→WFC→*S*→*H*. The rigor process was always delayed when storage temperature was reduced ($p < 0.0001$). The effect of ante-mortem temperature was more complex. At the same storage temperature (4 °C), fish that had been moved from 12 to 4 °C 2 h before slaughter had a significantly more rapid rigor process than fish that were kept at a constant temperature before slaughter ($p < 0.0001$), possibly indicating an effect of stress when changing water temperature. General agreement between treatments and relative response was observed among the four methods. Even so, significant differences were seen, especially in the resolution power of treatment effects, with IT > WFC > H > S.